

Nr 593

Av herr **Ullsten m. fl.**, om *höjda anslag till Nordiska afrikainstitutet i Uppsala.*

(Lika lydande med motion nr 480 i Första kammaren)

Nordiska afrikainstitutet i Uppsala har sedan tillkomsten på hösten 1962 systematiskt utvidgat sin verksamhet och tagit en rad betydelsefulla initiativ samtidigt som institutet under denna jämförelsevis korta tid lyckats upprätta ett bibliotek, som anlitas av biståndsarbetare, forskare, studenter och utlandsintresserade från hela Skandinavien. I samarbete med bl. a. styrelsen för internationell utveckling och biståndsorganen i de övriga nordiska länderna samt en rad olika nordiska bildningsorganisationer har institutet bedrivit en omfattande nordisk kurs- och föreläsningssverksamhet. Det kan i detta sammanhang påpekas att institutets två stora seminarier, "The Soviet Bloc, China and Africa" samt "Development and Adult Education in Africa", även utgivits i bokform och blivit internationellt uppmärksammade, vilket framgår av att både utgåvorna — på 5 000 resp. 2 000 exemplar — inom kort är slutsålda. Det bör emellertid betonas att institutets kurs- och föreläsningssverksamhet framför allt inriktats på att sprida upplysning om de nya afrikanska staternas politiska, ekonomiska och sociala problem, i syfte att därigenom stimulera rekryteringen av biståndsarbetare, samt inriktats på att orientera och utbilda personer som uttagits för olika biståndsuppdrag i Afrika. Institutets verksamhet har redan varit av stor betydelse för våra u-landsinsatser och torde — om tillräckliga resurser ställs till förfogande — kunna få ännu större betydelse i framtiden.

Även om institutets ledning nu främst söker konsolidera och fördjupa verksamheten, kan man emellertid konstatera att behovet av institutets tjänster blivit så stort — samtidigt som de problem som institutet sysselsätter sig med blivit så komplicerade — att en personalförstärkning blivit oundgängligen nödvändig.

Styrelsens förslag om att vid institutet inrätta en tjänst som administrativ sekreterare i Ae 21 för att avlasta föreståndaren, som nu ensam måste fatta alla viktigare beslut och i detalj övervaka och även i stor utsträckning sköta institutets administration, torde därför vara mycket väl motiverat och en förutsättning för att institutet skall kunna fungera smidigt och effektivt. I synnerhet torde detta vara fallet om institutet skall kunna tillgodose de krav som ställs på det från de övriga nordiska länderna och som av allt att döma kommer att bli ännu större under de närmaste åren.

Utöver seminarier, kurser och föreläsningar har institutet sedan tillkomsten även utgivit ett betydande antal publikationer av allmänt intresse men främst avsedda för olika kategorier av biståndsarbetare.

På senare tid har det blivit uppenbart att institutet även måste tillgodose behovet av mera speciella skrifter av aktuell karaktär, som av kostnadsskäl inte kan utges i tryck utan lämpligen bör produceras i stencilerat skick. En sådan skrift om "Etiopien, Kenya, Tanzania, Uganda" tillställdes deltagarna i statsutskottets afrikaresa i september 1965, och ett flertal på samma sätt producerade skrifter förbereds nu på institutet. De kommer bl. a. att behandla afrikanska biblioteksfrågor, afrikanska utbildningsproblem, kooperationens roll i Östafrika samt befolknings- och familjeplaneringsproblem i Afrika. En förutsättning för att denna föga kostnadskrävande utgivningsform av för vårt u-landsbistånd väsentlig litteratur skall kunna bedrivas av institutet är emellertid att institutet får en heltidsanställd i stället för en halvtidsanställd förste expeditionsvakt i Ae 9. Innehavaren av denna tjänst är nämligen ansvarig för produktionen av allt från institutet utsänt stencilerat material, t. ex. institutets stora bibliografi, "Afrika i nordiska vetenskapliga bibliotek", som för närvarande utkommer med tre nummer per år. Med en ekonomiskt jämförelsevis ringa insats skulle institutets verksamhet härigenom underlättas högst avsevärt och en rad nya och värdefulla publikationer kunna ställas till de nordiska biståndsorganens och andra intresserades förfogande.

Vid ett informations- och dokumentationsorgan av Afrikainstitutets typ spelar givetvis biblioteket en central roll, och institutet har tack vare det reservationsanslag på 75 000 kr. som anvisades vid institutets tillkomst 1962 i samarbete med universitetsbiblioteket i Uppsala lyckats bygga upp ett mycket värdefullt referensbibliotek — för närvarande förfogar institutet över närmare 600 tidskrifter och tidningar från och om Afrika. Under denna tid har emellertid litteraturen om Afrika ökat oerhört i omfattning, och vidare har bok- och prenumerationspriserna stigit avsevärt. Härtill kommer att institutet på begäran av de nordiska riksdagsbibliotekarierna åtagit sig att i mån av möjlighet anskaffa det viktigaste statstrycket från en rad afrikanska stater och då framför allt från de stater dit det nordiska biståndet koncentrerats.

För att institutet även i fortsättningen skall kunna tjäna som ett nordiskt informations- och dokumentationsorgan och uppfylla sina utfästelser beträffande anskaffandet av det väsentligaste afrikanska statstrycket måste en höjning av anslaget till bokinköp och bokbindning till det av institutets styrelse föreslagna beloppet 22 000 kronor betecknas som väl motiverat.

Utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit anser vi att institutet bör anvisas medel för följande förstärkning av personal och resurser:

Avlöningar:

1) Administrativ sekreterare i Ae 21 (ny tjänst).

- 2) Kurssekreterare i Ae 21 (i stället för i Ae 19).
- 3) Heltidsanställd (i stället för halvtidstjänst) expeditionsvakt.
- 4) Medelsanvisning av 3 000 kronor för extra skrivhjälp.

Omkostnader:

- 1) Expenser, publikationstryck, reseersättningar 7 000 (totalt 82 000).

Bokinköp, gästföreläsningar m. m.:

- 1) Bokinköp och bindningar 15 000 kronor (totalt 112 000).

I ett läge då det föreligger allmän enighet om att det svenska u-landsbiståndet bör ökas kraftigt så snart biståndsförvaltningen blivit fullt utbyggd framstår det som synnerligen angeläget att verksamheten vid Nordiska afrikainstitutet inte skall behöva inskränkas.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 1, bilaga 10, måtte

- 1) till Nordiska afrikainstitutet: Avlöningar anvisa ett mot ovanstående förslag till personalförstärkningar svarande anslag,
- 2) till Nordiska afrikainstitutet: Omkostnader anvisa ett anslag av 82 000 kronor, vilket innebär en ökning utöver Kungl. Maj:ts förslag med 7 000 kronor,
- 3) till Nordiska afrikainstitutet: Bokinköp, gästföreläsningar m. m. anvisa ett anslag av 112 000 kronor, vilket innebär en ökning utöver Kungl. Maj:ts förslag med 5 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1966

Ola Ullsten

Johannes Antonsson

Blenda Ljungberg